

اصول حاکم بر فعالیتهای بین المللی آماری

با در نظر داشتن اینکه آمار برای توسعه پایدار اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی امری ضروری است و اینکه اعتماد عمومی به آمارهای رسمی منوط به استقلال حرفه‌ای و بی طرفی آمارشناسان، استفاده آن‌ها از روش‌های علمی و شفاف و دسترسی برابر همه به تمامی اطلاعات آمارهای رسمی است، رؤسای مراکز آماری یا هماهنگ‌کنندگان فعالیتهای آماری دفاتر (نمایندگی‌های) سازمان ملل و سازمان‌های مرتبط، همگی معتقدند که اجرای اصول زیر عملکرد نظام آماری بین المللی را ارتقاء می‌بخشد.

به همین منظور در ۱۴ سپتامبر ۲۰۰۵، آن‌ها حمایت از این اصول را به واسطه کمیته هماهنگی فعالیتهای آماری مورد توجه قرار دادند و علاوه بر این اصول بنیادی آمارهای رسمی مصوب جلسه فوق العاده ۱۱-۱۵ آوریل سال ۱۹۹۴ کمیسیون آماری سازمان ملل متحد و تصویب بیانیه اقدامات مناسب همکاری‌های فنی در حوزه آمار را در سی‌امین جلسه کمیته در ۱-۵ مارچ ۱۹۹۹ یادآور شدند.

۱- آمارهای بین‌المللی با کیفیت بالا و قابل دسترس برای همه، عنصری ضروری در سیستم‌های اطلاعاتی جهانی است.

اقدامات مناسب عبارتند از:

- نظرخواهی‌های منظم از کاربران اصلی اعم از کاربران داخل و خارج از سازمان مربوطه، برای حصول اطمینان از تأمین نیازهایشان
- بازنگری دوره‌ای برنامه‌های آماری جهت اطمینان از ارتباط آن‌ها با نیازهای مطرح
- تدوین و انتشار آمارهای بین المللی بر اساس اصل بی طرفی
- فراهم ساختن زمینه دسترسی برابر به آمار و اطلاعات برای کلیه کاربران
- اطمینان از دسترسی آزادانه عموم به آمارهای کلیدی به طور رایگان

۲- به منظور حفظ اعتماد به آمارهای بین‌المللی، تولید این آمارها باید بی طرفانه و کاملاً مبتنی بر بالاترین استانداردهای حرفه‌ای صورت گیرد.

اقدامات مناسب عبارتند از:

- استفاده از ملاحظات کاملاً حرفه‌ای در تصمیم‌گیری راجع به روش‌شناسی، مفاهیم و ارائه اطلاعات
- تدوین، توسعه و استفاده از دستورالعمل‌های حرفه‌ای
- ایجاد یک تمایز روشن در نشریات آماری و بین تفسیرهای آماری و تحلیلی از یک سو و نظرات رهنمودی و جانبدارانه از سوی دیگر

۴- عموم مردم حق دارند تا از احکام(دستورات) و الزامات کار آماری سازمان ها مطلع شوند.

اقدامات مناسب عبارتند از:

- تصمیم‌گیری در مورد اطلاع‌رسانی و در دسترس عموم قرار دادن برنامه‌های کاری آماری
- دسترسی عموم به مستندات و گزارش‌های جلسات آماری

۴- مفاهیم، تعاریف، طبقه‌بندی‌ها، منابع، روش‌ها و رویه‌های مورد استفاده در تولید آمارهای بین‌المللی جهت تحقق استانداردهای علمی حرفه‌ای انتخاب شده و برای کاربران قابل درک هستند.

اقدامات مناسب عبارتند از:

- ترویج و معرفی مستمر نظام‌ها و پیشرفت‌های روش‌شناختی برای مدیریت و بهبود کیفیت و شفافیت آمارها
- ارتقاء سطح مهارت کارکنان با تشویق آن‌ها برای حضور در دوره‌های آموزشی، انجام کار تحلیلی، انتشار(چاپ) مقالات علمی و شرکت در سمینارها و کنفرانس‌ها
- مستندسازی مفاهیم، تعاریف و طبقه‌بندی‌ها و نیز روش‌های مورد استفاده برای جمع‌آوری و پردازش داده‌ها و انجام ارزیابی‌های کیفی و ایجاد امکان دسترسی همگان به این اطلاعات
- مستندسازی چگونگی جمع‌آوری، پردازش و انتشار داده‌ها از جمله اطلاعات مربوط به ساز و کارهای مورد استفاده در ویرایش داده‌های کشوری
- اولویت و اهمیت قائل شدن برای منابع اصلی در انتشار آمارهای بین‌المللی و استفاده از استانداردهای مورد توافق برای نقل آمارها در مواردی که از آمار جمع‌آوری شده توسط دیگران استفاده می‌شود.
- دسترسی عموم به استانداردهایی که رسماً مورد تأیید هستند.

۵- انتخاب منابع و روش‌های مناسب برای جمع‌آوری داده‌ها جهت تضمین بهنگام بودن و سایر جنبه‌های کیفیت، برای مقرون به صرفه بودن و کاهش بار گزارش‌دهی ارائه‌دهندگان داده‌ها.

اقدامات مناسب عبارتند از:

- تسهیل در تأمین داده‌ها توسط کشورها
- تلاش نظام‌مند برای بهبود بهنگام بودن آمار بین‌المللی
- بازنگری دوره‌ای برنامه‌های آماری جهت کاهش بار ارائه‌دهندگان داده‌ها
- به اشتراک گذاشتن و تبادل داده‌های جمع‌آوری شده با سایر سازمان‌ها و جمع‌آوری داده‌ها به طور مشترک در موارد مقتضی

- مشارکت در ارائه برنامه‌های آماری هماهنگ و منسجم م شتمل بر طرح‌های جمع‌آوری داده‌هایی که با استفاده از آن‌ها خلاءها یا همپوشانی‌ها به خوبی قابل مشاهده می‌شوند
 - اطمینان از مشارکت مقتضی دفاتر (ادارات) آماری و سایر سازمان‌های ملی متولی آمارهای رسمی و حمایت آن‌ها از کاربرد اصول بنیادی آمارهای رسمی در زمان جمع‌آوری داده‌ها در کشورها
- ۶- داده‌های فردی جمع‌آوری شده از اشخاص حقیقی و حقوقی و یا از مجموعه‌های کوچک که م شمول قوانین ملی محرمانگی‌اند، کاملاً محرمانه نگه داشته شوند و منحصرأ برای اهداف آماری یا اهدافی که توسط قانون تعیین شده استفاده گردند.

اقدامات مناسب عبارتند از:

- به اجرا گذاشتن اقدامات مناسبی جهت جلوگیری از افشای مستقیم و غیرمستقیم داده‌های مربوط به افراد، خانوارها، شرکت‌ها و سایر افراد پاسخ‌دهنده
 - تهیه و تدوین چارچوبی که توصیف‌کننده روش‌ها و رویه‌ها جهت ارائه مجموعه‌ای از ریزداده‌های فاقد نام و مشخصات برای تحلیل محققان ذی‌نفع و حافظ الزامات محرمانه بودن باشد.
- ۷- به تفسیر غلط و سوء استفاده از آمار فوراً به نحو مقتضی رسیدگی شود.

اقدامات مناسب عبارتند از:

- پاسخ به تفسیر غلط و سوء استفاده مشاهده شده از آمار
 - افزایش استفاده از آمار از طریق توسعه مواد آموزشی برای گروه‌های مهم کاربران
- ۸- استانداردهای مناسب برای آمارهای ملی و بین‌المللی باید بر اساس معیارهای حرفه‌ای منطقی (قابل اعتماد) تدوین و توسعه داده شوند و در عین حال با معیارهای کاربرد عملی و امکان‌پذیری انطباق داشته باشد.

اقدامات مناسب عبارتند از:

- مشارکت دادن دفاتر آماری و سایر سازمان‌های ملی فعال در زمینه آمارهای رسمی به طور سازمان یافته، در تهیه و تدوین برنامه‌های آماری بین‌المللی، م شتمل بر توسعه و انتشار رسمی روش‌ها، استانداردها و اقدامات مناسب
- اطمینان یافتن از اینکه تصمیم‌گیری بر اساس چنین استانداردهایی عاری از تضاد منافع بوده و از دید سایرین هم چنین جلوه کنند.
- توصیه به کشورها در مورد مسائل مربوط به اجرای (پیاده‌سازی) استانداردهای بین‌المللی
- نظارت بر اجرای استانداردهای مورد توافق

۹- هماهنگ سازی برنامه‌های آماری بین‌المللی جهت ارتقاء و بهبود کیفیت، از سجام و مدیریت آمارهای بین‌المللی و اجتناب از دوباره کاری ضروری است.

اقدامات مناسب عبارتند از:

- تعیین یک یا چند واحد آماری جهت اجرای برنامه‌های آماری، مشتمل بر واحدی که کار آماری سازمان را هماهنگ می‌کند و نماینده سازمان در جلسات آماری بین‌المللی است
- شرکت در جلسات آماری بین‌المللی و مشاوره‌های دو و چند جانبه در صورت لزوم
- کار نظام‌مند در جهت نیل به توافق در مورد مفاهیم، طبقه‌بندی‌ها، استانداردها و روش‌های مشترک
- کار نظام‌مند در جهت هماهنگی برای تعیین اینکه چه سری‌هایی برای هر مجموعه مهم آماری معتبر تلقی شوند
- هماهنگی فعالیت‌های مشترک فنی بین کشورهای ارائه‌کننده و سازمان‌های مختلف فعال در نظام ملی آمار جهت اجتناب از دوباره کاری و تشویق فعالیت‌های مکمل و هم‌افزایی

۱۰- همکاری‌های دو جانبه و چند جانبه در زمینه آمار برای کمک به رشد حرفه‌ای آمار شناسان دست‌اندر کار و مساعدت در بهبود آمار در سازمان‌ها و کشورها

اقدامات مناسب عبارتند از:

- همکاری و تبادل دانش در میان سازمان‌های بین‌المللی و نیز با کشورهای و مناطق دیگر جهت توسعه بیشتر نظام‌های آماری ملی و منطقه‌ای
- ایجاد طرح‌های همکاری بر مبنای الزامات کاربران و ترویج مشارکت کامل ذی‌نفعان اصلی با در نظر گرفتن شرایط محلی و مرحله‌ای توسعه آماری
- توانمندسازی نظام‌های آماری ملی دریافت‌کننده کمک و پیشقدمی دولت‌ها در این زمینه
- حمایت از اجرای اصول بنیادی آمارهای رسمی در کشورها
- تعیین پروژه‌های همکاری در درون یک چارچوب استراتژیک کاملاً متعادل برای توسعه ملی آمارهای رسمی